Памятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 26, 1985 No. 141. VOL. XCII

УКРАЇНЦІ БАЖАЮТЬ ПРЕЗИДЕНТОВІ ПОВНОГО ЗДОРОВ'Я

Вашінгтон. — Як інформують з Бюра Білого Дому, там щоденно напливають тисячі листів і телеграм від різних установ, організацій та приватних осіб із сердечними побажаннями для Роналда Регена скорого і повного повороту до здоров'я після його несподіваної операції рака грубої кишки.

Серед тих тисячів знаходяться також побажання від членів української спільноти, яка не менше була стурбована недугою Президента.

Одним із перших, що поспішив висловити свої побажання і заявити про молитви був Митрополит УПЦеркви в ЗСА Мстислав, який вислав телеграму такого змісту: „Дорогий Пане Президенте! В останніх днях мої молитви за Вас були виїмково гарячі, а Ваше ім'я постійно на моїх устах. Я буду далі продовжувати свої прохання до Господа, щоб повернув Вам повне здоров'я і сили. Вас потребують, Пане Президенте. Потребують Вас ЗСА і цілий світ, а зокрема ті, що живуть в його поганій частині, а серед них на жаль сини і дочки моєї батьківщини — України. Бажаю Вам скорого і повного видужання!"

Подібну змістом телеграму вислав Український Народний Союз, за підписом його головного предсідника д-ра Івана Флиса, в якій, між іншим, пишеться: „Ми молимося за Ваше повне видужання, щоб Америка можна далі збирати жнива успіхів з Вашого вмілого провідництва".

Українська Американська Координаційна Рада у своїй телеграмі бажає Президентові скорого і повного здоров'я від своїх членів „щоб ми усі могли далі втішатися користями з того напряму політики, який Ви ведете".

Переговори продовжуються

Ню Йорк. — У понеділок, 15-го липня, тут в приміщеннях кредитівки „Самопоміч", о год. 6-ій вечора, відбулося зібрання представників УАКР, УККА й неопреділених громадських організацій для обговорення нового статуту для нової централі і для полагодження громадських розбіжностей, за посередництвом Владики Василя Лостена. Присутні були: о. шамбелян Степан Чомко, д-р Степан Ворох, адв. Роман Гуглевич, інж. Юрій Базилевський, інж. Іван Хамуляк, д-р Аскольд Лозинський, д-р Михайло Снігурович, проф Іван Телюк, інж. Степан Процик і д-р Роман Борковський.

Наради проходили в дружній і конструктивній атмосфері.

Наступна зустріч відбудеться в Стемфорді в суботу, 24-го серпня ц.р., о год. 10-ій ранку.

Православна катедра влаштовує храмове свято

Ню Йорк. — Українська православна катедра св. Володимира в Ню Йорку влаштовує своє храмове свято, яке відбудеться в неділю, 28-го липня ц.р. в Українському Селі в Бавнд Бруку, Н. Дж. О годині 10-ій ранку буде відправлена Архиєрейська Служба Божа, Молебень подяки та освячення води. Правити буде Блаженніший Митрополит Мстислав в сослуженні катедрального причету та о. протидиякона В. Поліщука. Співатиме катедральний хор під керівництвом проф. Михайла Лева. Після відправ буде обід та розвага з танцями.

Автобус від'їде з-під катедри на 82-ій вулиці о годині 8-ій ранку із зупинкою на Другій авеню і 10-ій вулиці.

Спортові ігрища молоді заплановані на 17-го серпня

Нюарк, Н. Дж. — Українські Спортові Ігрища Молоді, що з причини дощової погоди були відкликані 29-го червня, відбудуться в суботу, 17-го серпня ц.р., на площі оселі СУМА в Елленвіллі, Н. Й.

В цих ігрищах візьмуть участь дружини, що були зголошені на попередній реченець, як теж ті, що зголосяться до 15-го серпня ц.р. на адресу: O. Napora, 32 Kensington Terr., Maplewood, N.J. 07040.

Цьогорічні ігрища відбуватимуться під знаком 60-річчя Спілки Української Молоді і 35-річчя УСО „Тризуб" Філядельфія.

У Філядельфії відбудеться Український Фестиваль

Філядельфія. — Як і попередніми роками, так і цього, тут відбудеться великий Український Фестиваль музики, співу й танцю п.н. „Гомін України". Фестиваль запланований на п'ятницю 2-го серпня, о год. 8-ій вечора на міському форумі Робін Гуд Делл, при East Ridge Ave., at 33rd and Dauphin Str., Philadelphia's Fairmount Park.

Того року Фестиваль має особливо святочний характер, бо ним відзначають десятиріччя міжнародних фестивалів у Філядельфії. З того приводу вступ на концерт 2-го серпня для всіх є безкоштовний, а квитки можна одержати в українських парафіях, організаціях та підприємствах.

В програмі Українського Фестивалю будуть виступати відомі артисти: Рената Бабак, меццосопрано, Микола Фабрика, баритон, та український танцювальний ансамбль „Сизокрилі" і балет під керівництвом Роми Прийми-Богачевської. Акомпаньювати будуть Ірина Фабрика і Френк Конлон.

Український фестивальний комітет Української Громади Метрополітальної Філядельфії надіється, що українська спільнота Філядельфії і околиці візьме участь у цій імпрезі та тим зложить свою шану українській культурі та покаже національну зрілість. Це важливе зокрема з того приводу, що у влаштуванні фестивалю допомагає Департамент розваги міського уряду Філядельфії, а спонзорують його такі відомі американські фірми, як: Бадвайзер, МекДоналд, Кемпбел'с і Пепсі-Кола, що вказує на високу оцінку його в неукраїнських колах.

У Польщі вбили ще одного упівця

Варшава, Польща. — З Польщі продісталась вістка, що там ще 11-го травня ц.р., згинув на власному подвір'ї проколений ножем сусіда-поляка, колишній член Української Повстанської Армії Куреня „Месники" сл. п. Михайло Нікеруй-Дорош, народжений в 1926 році у селі Дібча, Ярославського повіту.

Він був спійманий державною службою безпеки в 1948 році і засуджений польським судом на 15 років в'язниці. Після відбуття присуду, включився в активне життя українців на так званих „відзисканих землях". Повернувшись до Перемишля, став членом тамошньої української громади, співав у відомому хорі „Журавлі", працював всюди, де потрібно було його допомоги.

В похоронах взяло участь понад 1,000 осіб, в тому числі члени хору, що з'їхалися з цілої Польщі. Замордований залишив в жалобі дружину і сестру, стареньку матір в Україні, брата в Австралії й сестрінка в Канаді. Старша сестра померла незадовго після виходу з польської тюрми, одного брата поляки розстріляли.

В інших інформаціях, які продістаються з комуністичної Польщі, говориться про ненависть до українців і дискримінацію їх на кожному кроці.

Українські спільноти на поселеннях у вільних демократичних країнах повинні цій справі присвятити дещо більше уваги, щоб облегшити долю тих їхніх братів і сестер, які силою обставин змушені жити в комуністичних країнах, сателітах Москви, — заявляють ті українці, які видісталися з комуністичного пекла на волю.

В Ню Йорку відзначать 85-ліття проф. В. Кубійовича

Ню Йорк (В.К.). — Місцева українська громада та міст у сусідньому стейті Ню Джерзі відзначить тут в суботу, 28-го вересня ц.р., у приміщенні школи св. Юра 85-ліття проф. Володимира Кубійовича, визначного сеньйора української науки — автора багатьох наукових праць, головно з ділянки географії і статистики, та ініціятора і головного редактора Енциклопедії Українознавства, останній том якої вже друкується.

Для тієї цілі Управа НТШ відбула у понеділок, 24-го червня ц.р., в будинку НТШ засідання, на якому був присутній гість з Німеччини д-р Атанас Фіголь, постійний і близький співробітник проф. В. Кубійовича у справах організації фінансів для видання ЕУ. У своєму слові він дав огляд стану ЕУ в українській та англійській мовах, представив плян організації Фундації ЕУ і відзначення ювілею проф. В. Кубійовича.

Д-р А. Фіголь інформував присутніх, що десятий, і останній том ЕУ вже здано до друку і тим самим безперебійна, мозольна і майже 40-літня праця проф. В. Кубійовича, його співробітників і багатьох авторів над ЕУ добігає до кінця. Крім того другий том з чотирьох в англійській мові є в процесі викінчування. Одначе на цьому праця над ЕУ не закінчується. Треба опрацювати, переложити і видати ще два томи в англійській мові. Крім того українських науковців і українську громаду чекає багато зусиль доповнювати ЕУ, яка почала виходити 30 років тому.

Маючи це все на увазі, НТШ, проф. В. Кубійович і його співробітники плянують друге, доповнене видання гаслової ЕУ. Це, очевидно, вимагатиме фінансових засобів. Тому д-р А. Фіголь відбув подорож по українських скупченнях в Америці і Канаді, (а відтак поїде до Австралії), щоб створити в цих країнах постійні фундації ЕУ, які будуть дбати про фінансове забезпечення для праці над її доповненням. Такі фундації д-р А. Фіголь вже створив в обидвох країнах і відзначення 85-ліття проф. В. Кубійовича є пов'язане з цілями тих фундацій. Проф. В. Кубійович, який започаткував велике діло Енциклопедії Українознавства у 1947 році, бажає щоб цей твір був постійно актуальний — доповнений і перевиданий. Тому на прохання громади в кількох міс-

(Закінчення на стор. 3)

Франція відкликала амбасадора з Південної Африки

Париж. — У наслідок подій в Південній Африці і арештів негрів, що осягнули вже число 665, французький уряд повідомив в середу 24-го липня ц.р., що задержує усі нові інвестиції в Південній Африці та відкликує свого амбасадора. Такі потягнення найповажніші, які досі зробила будь-яка західня держава у відношенні до останніх подій в Південній Африці. Інвестиції Франції у Південній Африці виносять 1,6 більйона, тому що Франція купує там 25 відсотків урану потрібного для нуклеарної зброї. Від Південної Африки Франція купує також вугілля, а рівночасно продає туди свої електронічні вироби. Перша нуклеарна станція в Південній Африці була побудована в 1980 році французькими засобами.

У вівторок британський міністер закордонних справ Джоффрі Гов зробив публічний заклик до Уряду Південної Африки закінчити вийнятковий стан і звільнити негритянського націоналістичного провідника Нелсона Менделя.

Рівночасно з Вашінгтону повідомляють, що Уряд Південної Африки запропонував американському Урядові відбути розмови „на вершицах" в Західній Европі, щоб вияснити теперішній стан в Південній Африці і причину проголошення вийняткового стану та арештів негритянських провідників. Такими розмовами Уряд хоче направити холодне відношення ЗСА до Південної Африки, яке триває вже від початку червня.

Тим часом неспокої в Південній Африці невгавають, а урядові кола гостро критикують поведінку двох релігійних негритянських провідників, єпископа Дезмонда Туту, що є носієм нобелівської нагороди миру, і д-р Еллен Бесака, президента Світової організації реформованих церков, за те, що вони підтримують бунтівників та беруть участь в похоронах жертв заворушень.

В СВІТІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Індії Раджів Ганді, перший раз після виконання смертного атентату на його матір Індіру Ганді, зустрівся з лідерами індійського племени сікхів. Метою тієї зустрічі було розпочати мирний діялог між центральним урядом і сікхами та обговорення справи сепаратистичного руху у провінції Пунджаб, очолюваного сікхами. Перша зустріч прем'єра з провідниками сікхів тривала 30 хвилин, але вони погодились на майбутні зустрічі для обговорення також інших пекучих проблем. Р. Ганді намагається відпружити існуючу в Індії ситуацію і зупинити кровопролиття.

ЧОТИРИ ІЗРАЇЛЬСЬКІ воєнні кораблі обстріляли з ракет і гармат південноливанський порт Сидон. Бомбардування Сидону розпочалося після того, як відділи мусулманської міліції обстріляли з машинових крісів розвідне ізраїльське судно. Ізраїльські кораблі наблизились до берегів Ливану і з віддалі 2-3 миль обстрілювали Сидон, запаливши оливний танк та інші об'єкти.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАНУ Алі Каменеі відбув одноденну конференцію з іранськими дипломатами, головно амбасадорами в закордонних країнах і заявив їм, щоб вони розпочали кампанію для приєднання приятелів для Ірану. Іранське пресове агентство ІРНА, цитуючи слова прем'єр-міністра Мір-Госсейна Мосаві, інформує, що деякі країни, зле поінформовані ворогами ісламської революції, ворожо ставляться до теперішнього пореволюційного ладу в Ірані і цю ситуацію треба змінити.

АМЕРИКАНЦІ МОЖУТЬ користуватися вже летовищем в Атенах, заявили речники Адміністрації президента Роналда Регена, які, після захоплення ливанськими терористами американського пасажирського літака повітряної лінії TWA разом з пасажирами і напружених переговорів після цього, перестерігали американських громадян перед поїздкою до Греції. Грецький уряд поробив серйозні заходи для поліпшення контролі на летовищі, — ствердили спеціялісти, — і тепер немає вже причин бойкотувати полети до Греції.

УРЯД КОМУНІСТИЧНОЇ Румунії погодився дати візу на виїзд за кордон православному священикові Георге Кальсію і письменникові і поетові Доріновi Тудоранові. Вони зможуть покинути країну, як тільки будуть полагоджені усі еміграційні формальності. Про це повідомив сенатора Роберта Дола румунський амбасадор Ніколае Гаврілеску. Дол і його дружина Елізабет, тепер секретар Департаменту транспортації в Уряді президента Роналда Регена, персонально інтервеніювали у справі згаданих двох румунських дисидентів, будучи на відвідинах в Букарешті в травні цього року. В Конгресі тепер застановляються над законопроєктом, який може скасувати статус упривілейованої держави в торговельних справах для тих країн, які порушують права людини.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ надіслав своє „вияснення" автомобільного випадку, який трапився 12-го липня ц.р. у Східній Німеччині, в якому совєтський військовий автомобіль наїхав з повною силою на автомобіль, яким керував сержант американської армії Джессі Шатс, цей самий водій, який в березні ц.р. віз майора Артура Ніколсона, застреленого відтак совєтськими вояками. На Заході застановлялися: був це припадок, чи пляноване друге вбивство свідка минулих подій. В Пентагоні вважають совєтське вияснення „перепросинами", політичні аналітики, однак, думають, що це було звичайне вияснення для злагіднення існуючої ситуації. В листі взагалі не вживається слова „перепросини".

НІКАРАГУА НАДІЄТЬСЯ на „винагороду" від З'єднаних Стейтів Америки в сумі одного більйона долярів, якщо Міжнародний Суд в Гаазі визнає слушними зажалення сандіністського уряду Данієля Ортеги про незаконну допомогу антикомуністичним повстанцям, з метою повалення теперішнього уяду і проголошення Урядом президента Роналда Регена ембарго на доставу товарів до тієї країни. Американський адвокат Джудіт Аппелбавн, яка заступає інтереси Нікарагуа в ЗСА, заявила, що сандіністи мають усі вигляди виграти справу проти теперішньої Адміністрації у Вашінгтоні. Міжнародний Суд розглядатиме першу скаргу Нікарагуа у вересні цього року.

КРАЇНИ ОПЕК, продуценти нафти, є напередодні знесення бойкоту проти Ізраїля. Ізраїльський уряд в Єрусалимі готовий підписати договір з багатьма країнами ОПЕК про закуп бливи і оливних продуктів. З огляду на безпеку міністерство енергетики в Ізраїлі не подає кількости закупу оливи.

ЗСА ГОТОВІ ДО ПРОТИУДАРУ ПРОТИ СПОМАГАЧІВ ТЕРОРИЗМУ

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж Шулц і заступник пресового секретаря Білого Дому Лєррі Спікс заявили одночасно, що З'єднані Стейти Америки готові до протиудару проти країн, які в майбутньому підтримуватимуть міжнародний тероризм скерований проти американських громадян і американських інтересів в світі.

Тоді коли Дж. Шулц говорив про ці справи дуже обережно і перестерігав перед поспішними непередуманими акціями, то Л. Спікс натякав більш відкрито про евентуальні військові акції проти Нікарагуа, уряд якої був замішаний у вбивство шести американських громадян в Ель Сальвадорі, не кажучи вже про інтенсивну брехливу пропаганду проти ЗСА, яку систематично ведуть сандіністи. „Ми дуже рішучо виступатимемо тим разом проти Нікарагуа й інших держав, які самі займаються терором, або допомагають терористам в інших країнах світу", — заявив речник Білого Дому Л. Спікс.

Американські розвідчі чинники поінформували Уряд президента Роналда Регена, що прокомуністичний уряд сандіністів в Нікарагуа сильно заангажований в боротьбі марксистських партизан проти тамошнього легального уряду, а також приготовляє терористичні атаки проти американських громадян і установ за кордонами ЗСА. „Як що ці докази покажуться правдивими, — заявив Л. Спікс, — то Уряд ЗСА не завагається перевести навіть льокальні військові акції проти Нікарагуа, особливо проти вишкільних таборів сальвадорських марксистів і таборів вишколу міжнародних терористів, яких у великому числі перекидають через Мехіко до Манагуа деякі країни Східньої Европи". Очевидно, Спікс не називав по імені Совєтського Союзу, але поінформовані з цією проблемою особи не сумнівалися, що він і державний секретар мали на увазі в першу чергу СССР і країни сателіти Москви.

Державний секретар ЗСА зізнавав перед сенатською комісією і спеціяльною комісією Державного департаменту та домагався додаткових фондів на забезпечення американських амбасад у світі, особливо в тих державах де помітні дії міжнародних терористів, або де держави підтримують терористичний рух.

Крім того Дж. Шулц критикував грецький уряд за толерування терористичної діяльности і допомогу у вишколі терористів, а також уряд Південної Африки за його політику апартаїду, який, на думку Шулца, не допоможе у розв'язці африканської проблеми.

Проголосили новий музично-вокальний конкурс

Торонто. — Український Музичний Фестиваль в Торонто проголошує програму другого українського міжнародного музичного конкурсу ім. Станислава Людкевича, який відбудеться тут, в днях 6-го, 7-го і 8-го червня 1986 року.

Участь в конкурсі можуть брати інструменталісти до 30-го року життя, і вокалісти до 40-го року життя. Час виконування програми — 15-30 хвилин. Програма включатиме: фортепіян — три музичні твори, з яких два мусять бути українського композитора; смичкові інструменти — три музичні твори, з чого один твір мусить бути українського композитора; сольоспів — найбільше чотири твори, в тому мусить бути одна оперна арія; може бути тільки один твір не-українського композитора.

Тим, що зацікавлені, вписи включають залучення музичної історії активностей, кваліфікацій і знімки.

Конкурси ім. Станислава Людкевича відбуваються раз на п'ять років. За вписовими інформаціями слід писати або телефонувати на адресу: Ukrainian Music Festival, 209 Riverside Dr. Toronto, Ont. Canada, M6S — 4A8; tel.: (416) 762-9158.

ФЕСТИН НА „ВЕРХОВИНІ"

Глен Спей, Н. Й. — Річний фестин української католицької церкви св. Володимира відбудеться тут в неділю, 4-го серпня на площі оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Глен Спей.

В АМЕРИЦІ

КОМІСІЯ ЗАСОБІВ І СПОСОБІВ в Палаті Репрезентантів, яка приготовляє законопроєкт контролі видатків на програму медікер, відкинула пропозицію оподаткування пенсіонерів, які користають з цієї програми. Рішено продовжувати замороження виплат тим лікарям, які вимагають від старших віком пацієнтів більше грошей, як це приписує медікер. Законопроєкт комісії передбачає заощадження в сумі 10 біл. дол. в наступних трьох роках.

ТРОПІЧНА БУРЯ-ГУРАГАН „Баб", яка прийшла на Фльориду з півдня, зробила велику шкоду мешканцям. На протязі 12 годин, впало 10 інчів дощу. Гураган звалив дороги, повалив багато дерев, піски на пляжах залило море. Прибережна сторожа мусіла гелікоптерами рятувати 15 осіб з двох човнів. Це вже друга буря-гураган цього року в тих околицях і ця остання була сильніша від першої. У середу буря перенеслась на північ, на побережжя Джорджії і Південної Каролайни, втративши дещо на силі.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ дав перше інтерв'ю після операції президента Роналда Регена. В інтерв'ю Дж. Буш заявив, що його обов'язки значно зросли під час однотижневого перебування в лікарні Президента. Почуття відповідальности, ствердив Буш, було сильніше тепер, ніж в 1981 році, коли Президента поранив атентатчик.

УРЯД ЗСА СУДОВИМ НАКАЗОМ вимагає, щоб чотири найбільші телевізійні мережі передали Урядові всі матеріяли, які відносяться до схоплення літака лінії TWA минулого місяця. Департамент справедливости цю вимогу звернув до сіток Сі-Бі-Ес, Ен-Бі-Сі, Ей-Бі-Сі і до каблевої мережі.

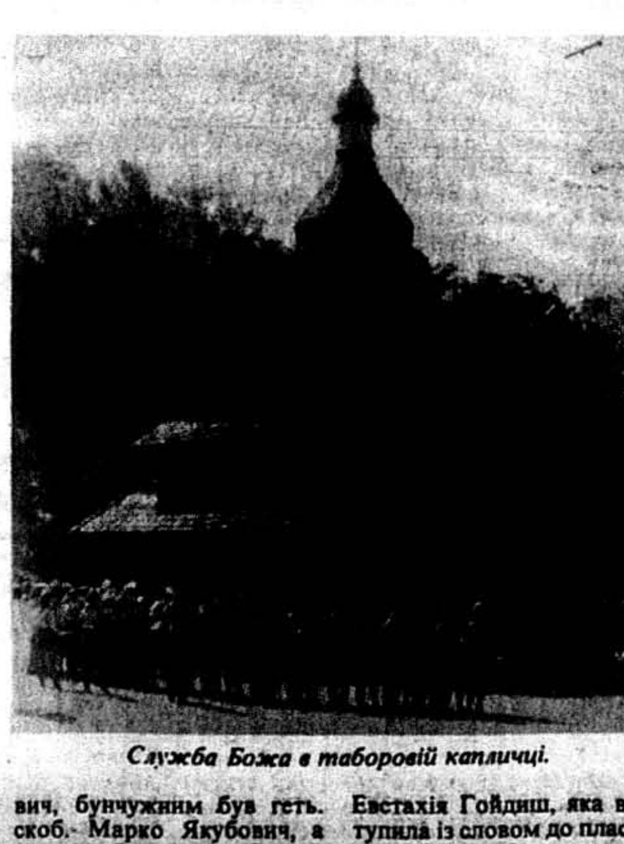
ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ апробувала 21 більйон дол. на направу водяних проводів в країні в наступних дев'ятьох роках. Сенат проголосував за подібний законопроєкт минулого місяця.

НУРКИ, ЯКІ ЗНАЙШЛИ скарби золота і срібла з еспанського корабля, що затонув в 1622 році, кажуть, що це вперше знайдено так багато скарбів з одного корабля. Група нурків твердить, що вони знайшли біля 47 тонн золота і срібла на кораблі „Аточа".

День Пластуна на „Вовчій Тропі" пройшов з успіхом

Іст Четгем, Н. Й. (Н. Воронка). — Минулої суботи і неділі, 20 - 21-го липня, тут на оселі „Вовча Тропа" в Кетскильських горах стейту Ню Йорк відбувся День Пластуна. В цей гарний, погідний день приїхали батьки і гості відвідати таборовиків. Хоч чотири табори цього року відносно малі, вони дуже успішно проходять.

Найбільшим є табір новачок, комендантою якого є пл. сен. Віра Попель. Комендантом новаків є ст. пл. Андрій Ганкевич. Юнацькі табори відносно менші ніж в попередніх роках; комендантом юнаків є пл. сен. Петро Содоль, а комендантою юначок — пл. сен. Галина Кутко. Медична опіка є в руках медсестер Марти Амаро і Люби Чорнодольської, а постійним капеляном на оселі є ст. пл. о. Іван Кащак.

Служба Божа в таборовій каплиці.

Відкриття Дня Пластуна відбулось в суботу, 20-го липня, о годині 2-ій по полудні на майдані. Комендантом Дня Пластуна була пл. сен. Г. Кутко, заступником був ст. пл. А. Ганкевич, бунчужним був гетьм. скоб. Марко Якубович, а писарем була ст. пл. Ляриса Певна. Також присутньою була голова КПС пл.сен. Евстахія Гойдиш, яка виступила із словом до пластунів-таборовиків.

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумні роковини Гельсінок

Дня 1-го серпня цього року буде 10 років, як усі европейські країни плюс ЗСА і Канада, разом 35, підписали в столиці Фінляндії Гельсінкі договір, шумно названий договором „миру і безпеки". Совєтський Союз довго побивався за тим договором, в якому найважливішою для СССР точкою було ствердження непорушности існуючих у тому часі державних кордонів в Европі. Для Москви це означало міжнародне визнання усіх її збройних окупацій на европейському континенті, переведених від Потсдамського договору з 1945 року, який санкціонував постанови Тегранської і Ялтинської конференцій, ведених ще в часі Другої світової війни. З'єднані Стейти ніколи не визнали за СССР леґального посідання загарбаної збройною аґресією Балтики (Литви, Естонії і Латвії). Не було б теж ніякого міжнародного акту, який санкціонував би брутальний наїзд на Чехо-Словаччину в серпні 1968 року коли-то збройною силою здавлено змагання комуністичного прем'єра Александра Дубчека, щоби комунізмові в ЧССР надати „людське обличчя". Не було теж ніякого міжнародного акту, який схвалював би здавлення совєтськими танками повстання в Мадярщині у 1956 році. Тому урочиста заява всіх европейських вільних держав та Америки і Канади, що ніхто з них силою не порушуватиме існуючих в Европі у 1975 році державних кордонів — була насправді міжнародною апробатою на всі оті незаконні діла совєтського імперіялізму. Не дивниця що Москві страшенне залежало на такому документі.

Довголітні переговори над його текстом розбивалися об спротив большевицького уряду піти на будь-які поступки демократичному світові, не тільки щодо існуючих державних кордонів та державно-політичної системи, але і далекого зрівняння відносин в совєтській імперії з відносинами у решті світу в ділянці примітивних прав людини. Не йшлося про ніякі особливі привілеї для включених насильно в рамки совєтської імперії невільничих істот. Йшлося про свободу віри, про право свобідного виїзду закордон, про еміґрацію для з'єднання розділеної родини, про свободу виконування своїх релігійних обрядів, про свобідний обмін ідеями, себто відкриття кордонів для преси і книжок однаково комуністичної, як і демократичної чи іншої ідеології. Кремлівським володарям так страшенне залежало на затвердженні за ними існуючих в Европі державних кордонів, що вони врешті погодилися включити до Гельсінкського договору й цієї клявзулі про права людини. Підписали той договір — рішивши згори зламати підписане зобов'язання.

У Совєтському Созі прийнято вістку про підписання Гельсінкського договору з великою полегшею. Хоча тамошні громадяни привикли вже до забріханости державно-політичної системи в СССР і хоча всі тамошні підсовєтські люди знали, що фальшування фактів, заперечування правди і повне забріхання є невід'ємною частиною всієї тамошньої системи, все ж було чимало наївних і легковірних, які думали, що може таки під впливом зміненої міжнародної коньюнктури прийде й зміна у внутрішній атмосфері в імперії, прийдуть полегші і стане просто легше жити.

Однаково міжнародні, як і внутрішньо-совєтські надії на зміну ситуації в імперії виявилися неповажними наївними міркуваннями. На всі закиди, скарги, обвинувачення і застереження збоку сиґнаторів Гельсінкського договору, що в СССР нема тих людських прав, що їх застережено в Гельсінкському договорі, була завжди та сама відповідь: це внутрішня справа Совєтського Союзу, до якої ніхто не має права втручатися. Совєтський Союз відомий із ламання міжнародних договорів. Знавці міжнародного права твердять, що єдиним міжнародним договором, що його СССР дотримав, це так званий державний акт про Австрію, в якому привернено Австрії державну суверенність під умовою, що вона не матиме своєї армії і зберігатиме сувору невтральність.

Після підписання Гельсінкського договору 10 років тому в різних містах СССР — також у Києві — постали організації для переведення цього договору в життя у СССР. Совєтська влада почала зразу переслідувати ці клітини та ліквідувати їх членів, виарештовувати і висилати до ґулаґів, як ворогів народу. Тому 10-ті роковини Гельсінкського договору є сумними роковинами жалюгідного показу наївности лідерів вільних країн, які підписали цей договір. Це клаптик паперу, який не мав і не має жадного практичного значення. Бож сама Москва його перекреслила.

Михайло Кучер

ЛЕНІН І ЗСА

I

При кінці XVIII століття і до 80-их років XIX були взаємні симпатії поміж ЗСА і Росією. Президент Джефферсон у листах до імператора Олександра I і Лінколн до імператора Олександра II, крім офіційних зворотів „Ваша Величність", уживали вирази „мій великий і добрий друже". Були рівно ж симпатії до російських революціонерів-декабристів, до Герцена, Чернишевського. Але у 90-тих роках XIX століття картина міняється. В Росії вибухли погроми, а серед лівих кіл російської інтеліґенції широко розповсюдився марксизм з ненавистю до „буржуазно-капіталістичної держави", ЗСА.

Ленін, творець марксизму-ленінізму, у промовах висловлював ненависть до ЗСА.

У листі до американських робітників (серпень 1918 р.) писав: „Американський нарід опинився у капіталістичній неволі гуртка мільйонерів, які в угоду багатій сволоті 1898 р. душили Філіппіни, а 1918 року душать соціялістичну республіку — Росію —... в Америці весь нарід у рабстві і неволі... у демократичній республіці існує кріпацтво з безпросвітньою нуждою... там інтернаціоналістів витягають на вулицю, обливають смолою і запалюють". (Твори Леніна 1926-33 роки та дипломатичні документи совєтського і американського урядів 1914-1923 років.)

Так само ненавидів ЗСА Л. Троцький. (Його брошура „Европа і Америка", Госиздат, 1926).

Лютневу революцію американський Уряд прийняв прихильно і визнав Тимчасовий уряд. Американський Уряд дав Тимчасовому урядові позику на суму 188 мільйонів долярів та послав у Росію „місію приязні".

Після вступу Америки у Першу світову війну, большевицька антиамериканська пропаґанда зовсім розперезується і обвинувачує ЗСА у намірі „затягнути петлю на шиї російської революції".

Після припинення воєнних дій з Німеччиною, Ленін звернувся до „працюючих мас всіх держав з пропозицією почати боротьбу за мир". Державний секретар ЗСА Роберт Лансинг, гостро скритикував Леніна, але виступив проти права на самовизначення усіх національно-територіяльних одиниць, бо це викликало б місцеві конфлікти і анархію у міжнародних відносинах.

Державний секретар писав: „звернення до 'працюючих мас,' або зокрема до пролетаріяту, якому пропонується заволодіти державною владою, означає загрозу існуючому соціяльному устроєві і привело б до найгіршого із всіх можливих форм деспотизму... Большевицький уряд захопив владу силою і тримає її насильством, але не волею народу. За таких умов Уряд ЗСА вважає нижчим своєї гідности відповідати на мирні пропозиції большевиків".

У січні 1918 року президент Вілсон дав Конґресові свою програму відомих „14 пунктів", а з них шостий пункт відносився до Росії. Президент вимагав звільнення російської території від окупаційних німецьких військ і надання можливости російському народові вільного рішення політичних питань. 3-го березня 1918 року делеґація совєтського уряду у Берестi-Литовському підписала мирний договір з центральними державами.

Для поліпшення поганого становища Ленін висловив глибоке переконання, що міжнародна революція здійсниться ось-ось перемогою соціялістичного пролетаріяту.

Президент Вілсон звернувся з телеграмою до Четвертого з'їзду Рад (совєтів) та обіцяв „використати всі можливості для забезпечення Росії повного суверенітету".

Це розлютило Леніна, він пояснив обіцянку американського Президента як дипломатичну інтервенцію і за своїм звичаєм відповів нахабно: ...„З'їзд висловлює повне переконання, що недалекий той щасливий час, коли працюючі всіх буржуазних країн скинуть капіталістичне ярмо та забезпечать міцний справедливий мир".

Невеличка і недіюча американська інтервенція літом 1918 року біля Мурманська і Архангельська розлютила Леніна, який в листі до американських робітників скаржився на американський Уряд і американських мільярдерів, які розпочали нову сторінку кривавого імперіялізму і разом з англо-японськими звірюками мають намір задушити першу соціялістичну республіку.

В дійсності „першу соціялістичну республіку" ніхто душити не брався, а президент Вілсон твердо стояв на становищі невмішування та „проти воєнних авантюр".

У липні 1918 року після атентату на Леніна, розпочався масовий червоний терор. На це відповів протестами американський консул у Москві. Чічерін, тодішній міністер закордонних справ, (нарком) відповів контрпротестом: „закордон вмішується у внутрішні справи Росії". Переляканий Ленін наказав післати президентові Вілсонові різкий і нахабний протест за „інтервенцію" і з божевільною пропозицією „в основу союзу народів покласти експропріяцію капіталістів усіх країн". (Документи, I, 53Ь).

Президент Вілсон на таку „пропозицію" не відповів.

Ленін злобно ненавидів президента Вілсона, але зрозумів, що зайшов задалеко і наказав Літвінову послати ноту протилежного характеру: червоний терор не є загрозою для інших націй. Подібний терор — це тільки відповідь на „інтервенцію" і російські робітники та селяни хочуть тільки власного щастя. Соціялістична програма большевиків не є загрозою для закордону. Приведені до розпачі маси нищать російську буржуазію. А Літвінов відкликався до „почуття справедливости і безсторонности американського президента". На паризькій мирній конференції 1919 року багато говорено про „російську" проблему, але рішення не знайдено. Невиразно згадано „різні національності", очевидно ті, які хотіли державної незалежности. Вони „засипали" конференцію листами, деклараціями і меморандумами, повідомленнями, які себе взаємно виключали.

Президент Вілсон проєктував скликати мирну конференцію на Принцевих островах (Мармурове море), де можна було б якось договоритись з протилежними сторонами, але до неї не дійшло. У Москву послано В. Буллита, представника Державного департаменту з метою познайомитися з політичним та економічним становищем. Він перебув у Москві один тиждень з Чічеріном і Леніном. Вони американця просто очарували і їхні бажання В. Буллит переказав Президентові ЗСА.

Буллит оповідав, що комуністична партія сильна політично та економічно, що ввесь нарід її підтримує. В опозиції є тільки ліві есери (соціял-революціонери). А якщо і є тимчасові клопоти, то винна бльокада. Одначе державний секретар Лансинг тим байкам не повірив.

(Закінчення буде).

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Кольоритна історія яблука

Яблуко — це не тільки найбільш популярний, але й найстарший овоч світу, коли взяти до уваги, що його історія виводиться від Адама й Еви. Хоч Біблія про це докладно не пише, але всякі познаки, включно з поглядом вчених, вказують на те, що забороненим райським овочем, яким Ева спокусила Адама, було саме яблуко.

Якщо брати до уваги писану історію яблука, то першу згадку про нього, згідно з книжкою кулінарних приписів харчової фірми Сенека-споживча корпорація находимо в Єгипті у „Книзі Померлих" з 1570 р. до н.е. В 3-му сторіччі до н.е. Марк Порцій Катон, старший, римський промовець та історик у своєму творі, „De Agricultura" (про хліборобство) згадує про сім родів яблук.

Сьогодні у цілому світі відомі поверх 1,000 пород та відмін яблук, з яких щонайменше 10 вирощують на комерційну скалю американські та канадські фармери. Згідно із статистикою, в 1979 році в ЗСА вирощено 123 більйони бушлів яблук, вартости 247 мільйонів долярів.

Яблуко, після помаранчі, стоїть на другому місці у світі та пройшло далекий і важкий шлях, від дикої яблуні, яку ушляхетнено ще в передісторичній добі. До популяризації яблука причинилися найбільше римські леґіонери, що брали із собою насіння яблука у далекі походи та засаджували їх на усіх підбитих територіях римської імперії. Після її розвалу та упадку римської та грецької цивілізацій, яблуко найшло притулок у манастирських садах, бо монахи дуже його цінували за його соковитість та многогранне застосування.

До ЗСА привіз яблуко з Англії губернатор колонії Массачусеттс, Ендекот в 1629 році, себто на дев'ять років перед заснуванням Гарвардського університету в Кембриджі Джоном Гарвардом. Приблизно у XVIII сторіччі, уродженець Массачусеттського стейту Джон Чепман, відомий під прізвиськом „Джонні Еппл-сід", вславився насаджуванням яблукових зерен на великих просторах стейтів Огайо, Індіяна та Іллиной, за що був прославлений у леґендах американського прикордоння; як символ мандруючої на захід американської цивілізації.

Не залишилася позаду сусідня Канада, що продукує сьогодні величезні кількості яблук, головно в новій Шотляндії та Онтаріо, річні збори яких дорівнюються 13 більйонам бушлів. Притому слід відмітити, що світова продукція яблук в цілому світі дорівнюється 560 більйонам бушлів річно (один бушель це міра об'єму, що дорівнюється 8 ґальонам, або 36.6 літрам, які вміщають, пересічно, 48 фунтів яблук). Якщо ми вже при Канаді, не від речі буде згадати також, що в канадській провінції Онтаріо, жив колись славний садівник МекІнташ, що виплекав винно-солодкий рід яблук, які названо в його честь Мекінташами. Вони, не тільки здобули велику популярність та славу в Північній Америці, але й широке застосування в кулінарній ділянці, а головно яблучних пирогах (паях). Не зферментований, або малозферментований яблучний сік, або т.зв. „еппл сайдер", становить важливий співпродукт яблучної індустрії в Північній Америці та Австрії. Дестилят зферментованого яблучного соку відомий від давніх часів, як оп'янливий алькогольний напиток, має назву в ЗСА „Еппл Джек", а в Україні „Яблучник".

Але яблуко втішається великою популярністю не тільки своїм смаком, але й лікувальними прикметами.

Це потверджують медичні досліди, згідно з якими реґулярне споживання яблук хоронить людину перед недугою склерози та надміром холестеролю. Таємниця тієї дії основується на тому, що яблука вміщають пектину, 15 грамів якої вистачає, щоб задержати холестероль у крові на безпечному рівні. І тому англійська приповідка: „An apple a day keeps the doctor away" — віддзеркалює, не тільки народну мудрість, але й медичну пов'язаність. В році 255 до н.е. видатний римський драматург Макцій Т. Плавт створив фразу „Не перевертай воза з яблуками", що її вживають сьогодні в значенні: „Не руйнуй чиїсь пляни". Яблуко увійшло теж у леґенду про Вільгельма Телля, національного швайцарського героя, якому австрійський намісник сказав стрілою з лука збити яблуко з голови сина.

Про значення яблука свідчать назви компюторів у ЗСА, з яких два, найбільш популярні — це „Apple" та „McIntosh". В добі „рак енд роллу" славні англійські „Біттлс" видавництво своїх платівок „Apple Corn". Яблуня, поряд груші — найбільш популярне дерево в Україні, якими покрита більшість наших садів. Яблуня заблукала до нас із далекої Азії та з бігом часу стала, не тільки невід'ємною частиною наших садів, але нашого побуту, звичаїв та традиції. Вистачить хоч би згадати про Свято Різдва Христового, на якому червоні яблука, не тільки прикрашують кожну українську ялинку, але становлять також основний складник одної з 12-ти традиційних страв нашого Свят Вечора т. зв. сушениці.

Роман Кухар

ПОВІСТЬ ПРО ЗДОБУВАННЯ ДЕРЖАВИ

Юрій Осипович, „Подорож у майбутнє", повість, В-во „Прут", Ню Йорк, 1983, 141 ст.

Під літературним псевдонімом Юрія Осиповича виступає в цій оригінальній повісті-фантазії досвідчений громадянин і тонкий суспільний спостерігач, добре обзнайомлений з елементами американської демократичної структури та напрямними української політичної думки, що орієнтується на американську підтримку в визвольних змаганнях українського народу.

Повість „Подорож у майбутнє" — це не специфічний тип літератури характеру наукової фікції, як міг би підказувати її наголовок. Насправді це майбутнє доволі близьке, більш-менш десятиріччя або два від нашого часу, а сюжет твору — це не соціяльна утопія, а реальна політична проєкція. Речевою, поправною мовою, засобами швидкої дії, міцними накресленнями дійових осіб, цікавими епізодами з елементами потрібного напруження, особистих та ідеологічних конфліктів, уводить автор читача в саму середину драматичного розвитку військово-політичної акції, що завершується створенням незалежної української держави.

У цьому блискучому процесі беруть активну участь високі офіцери членів американської армії українського походження, як керівники українського леґіону в американському війську, а теж наші провідні суспільні діячі в західній гемісфері (наприклад, з союзу українських державників), що володіють матеріяльними ресурсами й мають до свого розпорядження ідейний людський потенціял. Крайова база, зразково зорганізована, з ширшими оперативними зв'язками, введена в рух у синхронізованій дії з протисовєтськими силами, відограє ключову ролю у скиненні московсько-большевицького ярма. Визвольні змагання проходять у скоординованому ланцюговому процесі повстань поневолених націй СССР і сателітів — України, Болгарії, Польщі, Чехо-Словаччини, Білорусії, Грузії, Литви. Важливим союзником уярмлених народів в їхній боротьбі за визволення з СССР — тюрми народів, є Туреччина.

Симпатії автора склонюються в бік конституційної трудової монархії з консолідацією всіх національних сил, при міцній владі й військовій організації, — конечних, як заборолo супроти безустанних зазіхань історичних ворогів України на рідні землі.

„Подорож у майбутнє" — це просвіжлива література в задушливі дні нашого сьогодення, з багатьома конструктивними авторовими думками щодо формування наших загальнополітичних обріїв. Твір не претендує на психологічне поглиблення характеру дійових осіб, більш вишукану мистецько-літературну форму, чи складніше трактування такої вагомої, епічних розмірів, теми. А все ж, після прочитання цієї незвичайної, живо написаної книжки, залишається в читача міцне враження від неї й щире побажання, щоб здійснився авторів безприкладний оптимізм у наше національне майбутнє, здобуте так бравурно й несподівано, зусиллям одного ударного покоління, в обличчі цілих століть заведених змагань і змарнованих надій поколінь українського народу.

„Подорож у майбутнє" можна придбати, звертаючись на таку адресу: „Prutt, 1853 Haight Ave., Bronx, N.Y. 10461.

А. Юриняк

ГРОНО ДУМОК ПРО КНИГУ Л. ПЛЮЩА

II

Уся понадпівстолітня історія побудови першої соціялістичної держави на терені царської імперії є суцільним знущанням з елементарних основ людської моралі. Та наш автор, видать, вилікувався від початкової наївности, бо тут же каже (Стор. 108 середина): „Нехтування моральними цінностями, яке виплило з абсолютизації клясовости, призвело до естетичного релятивізму в теорії і нелюдськости на практиці".

У цьому ж розділі Л. Плющ з похвали гідною одвертістю й щирістю пише про своє ступневе визрівання українського патріота. „Я був космополітом, тобто вважав, що національні проблеми нікому не потрібні, що їх видумали вузькі націоналісти, що треба привести світ якнайшвидше до одної мови й одної культури — до російської чи англійської — це не мало жадного значення. Але... я любив 'Лісову пісню' Лесі Українки і 'Кобзар' і від пісень українських з'являлися в очах сльози".

На шляху визрівання української національно-самостійницької свідомости Л. Плюща певну ролю відіграла поезія молодого Тичини і публіциста І. Дзюби. Ось як подає про це в своїй книзі Леонід Плющ (Стор. 116-117).

„У Києві я довідався про молодого Тичину, примітивними пізнішими віршами якого нас мучили в школі. Для мене відкрилося щось дуже глибоке в українській культурі — загадковий оптимізм, несльозлива ніжність і глибока, суто українська релігійна думка... Вершини свого генія Тичина досяг у збірці „Соняшні клярнети", яку він видав 1918 року. Далі він падав, перше до не завжди вдалої формальної витончености, тоді до естетичного й політичного самозаперечення, і врешті він перетворився на мінус-Тичину в антикультурі соцреалізму.

Але аж Дзюбин твір „Інтенаціоналізм чи русифікація?" відчахнув Плюща від „російської облади", навернувши до українства остаточно.

„Дзюба довів нам, що ленінська національна політика двадцятих років не має нічого спільного з тим, що діється сьогодні. Він пояснив, як були знищені „українізатори" в КПУ і навів масу прикладів свідомого й несвідомого російського шовінізму.

Досить цікаве твердження Л. Плюща, що з культурного погляду український рух можна поділити на „культурників" і „хуторян", і що українська інтеліґенція в Галичині почуває свій тісніший зв'язок з робітниками та селянами, чого не має інтеліґенція в Східній, колишній підросійській Україні.

Дуже істотний для розгляданої книги розділ 13 „Національні проблеми".

Почнемо з цілком слушного твердження автора, що „умови в яких живуть нації в СССР, створили глибоко закорінену ворожнечу й нетерпимість", а брехливий „інтернаціоналізм" зумовлює те, що українців плутають з росіянами, завдаючи цим українцям неприємної кривди. Якби не державний шовінізм — пише Плющ на стор. 162, — то така плутанина не викликала б хворобливу реакцію. Російські демократи повинні пам'ятати про це, а українці не повинні називати євреїв „жидами", бо в Радянському Союзі це лайлива кличка..."

У цім розділі автор говорить не лише про українців та жидів, але й про кримських татарів, про поволзьких німців і навіть про муринів (що приїхали до СССР побирати науки), кожного разу виявляючи свій правдивий гуманізм. Та, зрозуміло, в полі зору автора найперше українські опозиціонери (дисиденти): Петро Григоренко, Іван Дзюба, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Валентин Мороз, Вячеслав Чорновіл, Михайло Осадчий та інші. Тут же Леонід Плющ згадує жалюгідну ситуацію так званих „мікронародів": чукчів, камчадалів, ненців, якутів (всі в Сибіру) і месхів (в Грузії), виселених совєтською владою — подібно до кримських татарів — на територію середньоазійських республік.

У зв'язку з дворазовою подорожжю в Галичину (Львів і Гуцульщина), Л. Плющ у цьому розділі нотує свої враження, підкреслюючи певну різницю Західньої України від Східньої, Наддніпрянщини. Ось уступ на стор. 187:

„Західньоукраїнські патріоти мають суттєву перевагу над східніми: тісний зв'язок з селянами, робітниками й уніятами, які борються за право на Українську Католицьку Церкву. Ці зв'язки дають опозиціонерам велику моральну силу і призводять до більшої політичної активности. Зайвий філологізм і певний аполітизм, які так дратували мене в Києві, займали значно менше місце на Західній Україні". На стор. 188 автор пише:

„Усі ці розмови й довоєнні книжки, що їх я прочитав у Львові, скріпили мою віру в українську самостійність. Сама величезна територія Радянського Союзу викликає бюрократизацію, централізацію, культурне та мовне нівелювання і доцентрові мілітаристські сили, які заважають демократизації. Відокремлення України від Росії дало б поштовх до боротьби за справжню демократію й соціялізм на Україні".

Книга „У карнавалі історії" становить значний причинок до історії опозиційних рухів у Радянському Союзі взагалі, а в Україні переважно й зокрема. Автор і про себе і про свою дружину — Тетяну Житнікову говорить головно в пляні своєї громадсько-політичної діяльности.

Але є дві ділянки, дві теми, що не включаються, що виходять за рамки громадсько-політичної сфери. Це — Шевченків „Кобзар" і психологія гри, головно дитячої гри. Ці теми — для свого повного висвітлення очевидно потребують окремої статті; тут ми обмежимося лише вказівками на головні моменти.

Леонід Плющ твердить, що центральним образом „Кобзаря" є покритка і подає таку лінію трансформації образу: Катерина-Марина-княжна -наймичка-козачка-Україна-Мати Божа (Марія).

Автор пише: „В основі образу покритки лежить проблема гріха: провина, кара і спокута..." Шевченко бере особу пригнобленої нації, пригнобленої кляси, пригнобленої статі і найбільш пригнобленої частини цієї статі і б'ється над проблемою: За що вона карається, у чому її гріх, як спокутувати його? ...

Гріх покритки релігійний (народження дитини без церковного шлюбу), соціяльний (зрада кляси — перелюбство

(Закінчення на стор. 3)

Гроно...

(Закінчення зі стор. 2)

з поміщиком (і національний) зрада нації перелюбство з москалем, євреєм, поляком). Гріх цей може бути й не з вини жінки... Від твору до твору Шевченко розглядає всі варіянти перелюбства та його плодів"...

Дружина Л. Плюща Таня певного часу працювала як вихователька малих дітей дошкільного віку, де головним засобом, як відомо, є дитячі гри. Отже Л. Плющ, щоб при потребі допомогти дружині, також став вивчати психологію дитячої гри і з Танею удвох написали велику статтю про методику та методологію ігрового виховання. На стор. 238-ій книги читаємо, що удвох з дружиною автор зформулював — як центральне твердження — використання гри як емоційного важеля морального сенсорного та інтелектуального розвитку. На стор. 239-ій книги читаємо:

„Гра охоплює всі сфери людського життя. У ній лежить ключ до проблеми культури, до проблеми становлення людини, тобто сублімації біологічного в явище культури".

Почавши з розділу „Празька весна і московське літо" (стор. 129) і аж до кінця книга присвячена головно змагові одиниці (тобто Л. Плюща) з могутнім апаратом КҐБ (Комітет державної безпеки, спадкоємець мерзенної теорії і практики Чека, Ґепеу, Енкаведе), який не цурався вжити супроти Леоніда Плюща навіть такого поганого засобу, як „психушка" (божевільня). Проте, як знаємо, в цьому випадку КҐБ зазнав поразки: йому не вдалося зламати Плюща, і кремлівський уряд був змушений випустити Плюща у вільний світ.

Пару завваг щодо мови:

На титульній сторінці подано, що переклад і редакцію тексту виконав Марко Царинник (чомусь однак не вказано — з якої мови перекладено). Оскільки мова не лише про переклад, але й про редакцію, то відповідальність за пару-другу нецензурних слів можна перекласти з автора на редактора. У всякому разі не слід культивувати лексику гипписів (тим паче, що мода на них минає вже, а вітчизняні блатняки нам ніколи не були до смаку).

Оскільки ця книга зорієнтована не на українців, а для читацького загалу, то до таких рідко вживаних у нас іноземних слів, як ось: метанойя („Марксистська метанойя" — заголовок вступної статті), лямаркізм, мазохізм, інфантильність, маніхеїзм, обсесія, презумпція, структуралізм, суїсидальність, телепатія — до таких слів-термінів слід давати внизу сторінки стислі пояснення.

Книгу видало В-во „Пролог — Сучасність" у твердій обкладинці (робота Любослава Гуцалюка), добрим друком (без друкарських чортиків), 372 стор. формату звичайної вісімки. Тираж і ціна не вказані.

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ДРАСТИЧНИМ зменшенням населення в Західній Німеччині, німецький індустріяліст-емерит Вільгельм Радемахер заявив, що він виплатить готівкою 1,000 марок кожній жінці, яка в його містечку Фаульбах народить дитину в часі від липня цього року до кінця 1986 року. Населення Західньої Німеччини зменшується кожного року на приблизно 240,000 осіб.

Вступайте в члени УНС

Д-р О. Вітковська-Вишницька — новий правник у Чикаго

Д-р О. Вітковська-Вишницька

Із закінченням останнього академічного року українська громада в Чикаго, Ілл., збагатилась новими професіоналістами. Між ними є Орляна Єлисавета Вітковська-Вишницька, яка закінчила Правничу школу ім. Джана Маршала в цьому місті та одержала диплом доктора права.

Орляна народилася в Чикаго 28-го липня 1958 року, та є дочкою Орисцеди, з дому Пенкальська, та св. п. д-ра Антона Вітковського, відомого тут дентиста та громадського діяча в Чикаго.

В Чикаго пройшло її дитинство, а в 1964 році почала навчання у народній школі св. Присцилі, яку закінчила в 1972 році. В тому ж часі вчилася у школі українознавства — Учительської Громади. В 1976 році закінчила вона середню школу Матер Ґерін та вищі курси українознавства матурою.

Університетські студії закінчила в Іллинойському університеті в Чикаго. Правничі студії закінчила в Правничій школі ім. Джана Маршала 13-го січня ц.р., а в квітні перейшла „бар-іспит" та одержала дозвіл на адвокатську практику.

Д-р Орляна одружилася з д-ром Андрієм Вишницьким, який закінчив дентистичні студії у Лойола університеті в Чикаго в 1984 році і тепер веде власну дентистичну канцелярію зі своїм кузеном д-ром Дашком в українській околиці цього міста. Брат Орляни, д-р Роман Вітковський, також веде практику медицини.

Орляна належала до українського Пласту та відбула кілька таборів.

Тепер вона є членом Асоціяції американських правників та практикує по своїй спеціяльності.

На закінчення складаємо щире признання й пошану її родині, а молодій українській професіоналістці бажаємо багато родинного щастя та якнайкращих успіхів у її професійній праці.

Д-р Павло Пундій

Радіопрограма у Клівленді розгортає діяльність

У Клівленді, Огайо, створено недавно нову українську радіопрограму на широкій громадській основі. Ця радіопрограма вільна від впливів різних партійно-політичних середовищ, широко розгорнула свою працю, поставивши своїм завданням пропагувати здобутки української культури, музики, незрівняної української народної пісні та інформувати українську громаду про різні події з зовнішнього світу і нашого внутрішнього життя. Редактором радіопрограми є відомий українській громаді діяч, зокрема на ниві радіомовлення, Степан Зорій.

Трансляції відбуваються через публічне радіо Клівленду, станція WSPN, на хвилях 90.3 Р М, від 12-ої до 1-ої години по полудні щонеділі. Через другу станцію — WRMR, передачі відбуваються від 6-ої до 7-ої години ранку. Засяг хвиль цієї станції дуже далекий.

З метою наладнати ближчий контакт з українською громадою комітет сприяння українській радіопрограмі влаштував 9-го червня в залі Свято-Покровського парафіяльного осередку перший радіопрограмовий фестин — пікнік, зустріч зі своїми слухачами, які масово прийшли на цю імпрезу.

Під час зустрічі говорив Степан Зорій про мету і завдання радіопрограми, а потім відбулась мистецька частина.

Кілька музичних чисел виконала на фортепіяні вихованка Львівського Музично-Драматичного Інституту ім. Лисенка Ольга Кость-Джуман. Д-р Володимир Боднар під її акомпаньямент проспівав три пісні, а відомий з Галичини директор українського театру Омелян Урбанський оповів жартівливий спогад про своє перебування на ювілейному святі одної української родини.

Найбільшою атракцією був виступ 18-членного жіночого хору, створеного недавно при парафії Св. Покрови. Хор під диригуванням Зені Панчишин і під акомпаньяментом О. Кость Джуман проспівав низку народних пісень. Успіху виконання сприяла свіжість голосів, зіспіваність, майстерність інтерпретації виконуваних творів, як і дбайлива праця диригентки.

Сестрицтво парафії Св. Покрови приготувало обід з різноманітними стравами і буфетом.

Потім відбулась забава з танцями, грала оркестра Євгена Кілярського. Була проведена льотерія і випродаж тортів. Льотерійні виграші як і торти дали в подарунок радіопрограмі. Талановитим організатором випродажі, атракцій та веселих несподіванок був Петро Венгрин.

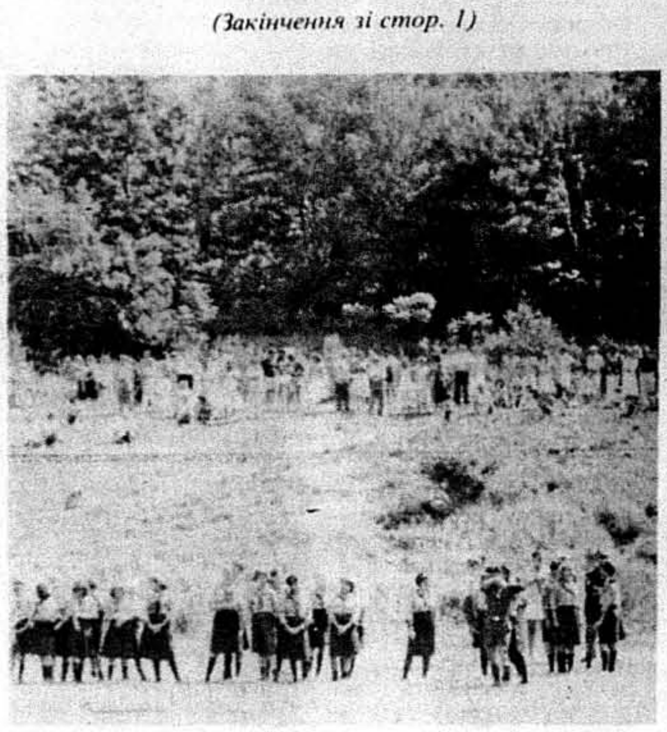
Протягом дня на пікнік прибуло понад 1,000 людей, серед них і багато не-українців, численна кількість яких говорили, що українська пісня знаходить чимало прихильників серед наших місцевих співгромадян, які з зацікавленням слухають ці авдиції.

У розмовах і обмінах думками учасники висловили своє задоволення радіопрограмою. Дохід з цієї імпрези був переданий на розбудову українських радіомовлень.

Слухач

День...

(Закінчення зі стор. 1)

Відкриття Дня Пластуна на головному майдані.

Табір новачок „Хлоп, хлоп" іде на Службу Божу.

Комендант табору юнаків пл. сен. Петро Содоль.

Підхорунжа Лариса Качмар на закритті Дня Пластуна.

Після відкриття відбулась програма Дня Пластуна, в якій виступали поодинокі табори. Новаки і новачки танцювали до мелодій своїх таборових пісень, а юнаки і юначки прегарно вивели народні танки.

Від 4-ої до 6-ої години відбулось дозвілля на терені оселі. В тому часі батьки і гості відвідували таборовиків та ходили з ними по таборах і по оселі. В год. 8-ій вечора відбувся новацький вогник в таборі новачок, а в 9-ій відбулась юнацька ватра за майданом. Обі ватри відбулись з численними скечами таборовиків, піснями і у веселій атмосфері.

В неділю, 21-го липня, усі табори, батьки і гості зібрались коло таборової каплички о год. 9-ій ранку на Службу Божу. Службу Божу правив капелян ст. пл. о. І. Кащак. По Богослуженні відбулось офіційне закриття Дня Пластуна і дефіляда.

Від години 11-ої до 5-ої було дозвілля. В тому часі таборовики з батьками, гостями й приятелями мали кілька годин вільного часу. Декотрі їздили до міста, а інші ходили по оселі, показували батькам криївки та купались в басейні.

У загальному, цьогорічний День Пластуна пройшов з успіхом. Таборовики задоволені з таборів та очікували прогулянок, які мали відбуватися цього тижня.

У суботу, 27-го липня, усі чотири табори кінчаються. Закриття юнаків буде о год. 9:30 ранку, новачок в год. 10:15, новаків в 11-ій годині, а табір юначок матиме закриття в 11:15.

В той день почнеться спортово-вишкільний табір, на який напевно прийде велике число юнацтва, щоб два тижні вправляти спорт і приємно забавлятися.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

тах, хоч будучи у поважному віці, погодився відвідати у вересні ц.р. ЗСА і Канаду і особисто взяти участь у запланованих відзначеннях його 85-ліття у Ню Йорку, Чикаго і правдоподібно в одному або двох містах Канади.

Як інформував д-р А. Фіголь, проф. В. Кубійович на тих відзначеннях бажає скласти особисто подяку українській громаді в цих двох країнах за моральну і фінансову підтримку ЕУ від її самого початку до сьогодні. Крім того, він хоче поділитися з нашим громадянством своїми думками про майбутнє ЕУ і зв'язані з тим інші пляни.

Засідання Управи НТШ, після ширшої виміни думок рішило зорганізувати таке відзначення 85-ліття проф. В. Кубійовича у суботу, 28-го вересня ц.р. у школі св. Юра. Для гідного здійснення цього пляну незабаром буде створений громадський комітет, до якого будуть запрошені всі українські організації. Цей комітет вирішить про місце і час цього відзначення і подасть це до публічного відома.

ЗАПИСНИК „СВОБОДИ"

Редакції щоденника „Свобода" і „Українського Тижневика" повідомляють своїх читачів, що можна диктувати оголошення, наглі посмертні згадки і термінові вістки, телефонуючи на число (201) 434-7022 протягом 24 годин на добу.

У ЧЕТВЕРТУ НЕСТЕРПНО-БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. ЛІДІЇ-МАРІЇ ГОРБАЧЕВСЬКОЇ НОСИК

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Софії в Римі та в церкві св. Покрови, Торонто, Канада, дня 5-го серпня 1985 р.

Про молитовне єднання просять Приятелів та Друзів:
муж — ІВАН
та дочка — ІРИНА

Школа мистецтва Моліольги

Світ є повний талановитих людей. Деякі з них може й не свідомі своїх обдарувань, інші не стараються їх розвивати, а ще іншим життьові умовини не сприяють у їх рості. Багатьом, однак, щастить і вони завдяки своєму хистові здобувають собі матеріяльні добра, славу і позицію в суспільстві. Ці люди не діляться своїм вмінням з іншими. Є, на щастя, ще інша категорія мистців. Це ті, що несуть своє знання там, де воно найбільше потрібне і дуже часто роблять це безінтересовно.

До таких людей в Баффало, Н.Й., належить Оля Алексевич-Лавні. Вона на спілку з іншою вчителькою вже 25 років провадить школу мистецтв, в якій всім, хто бажає вчитися в цьому напрямі, створено дуже сприятливі умовини. Хто така Оля?

Вона народилася в українській родині під час Другої світової війни у східній Німеччині. Малою дитиною приїхала з батьками до Баффало. Тут вона закінчила початкову і середню освіту, а відтак педагогічні студії з ділянки мистецтва в стейтовому коледжі в Баффало. В 1960 році, коли Оля була ще студенткою, до Баффало приїхало молоде подружжя Бетелів. Вона малярка, він комерційний ілюстратор. Вони поселилися в східній частині міста.

В скорому часі М. Бетель зґуртувала коло себе сусідських дітей і почала давати їм лекції рисунка і малярства, використовуючи приміщення своєї кухні. Згодом треба було шукати більшого помешкання. З допомогою прийшов пастор сусідньої єпископальної церкви і віддав для вжитку школи церковні приміщення. Школа швидко росла, а з цим і слава про неї.

Почувши про шляхетний почин М. Бетель, молода, повна запалу і бажання допомагати іншим Оля, тоді ще студентка коледжу, зголосилася їй до помочі. І так життєві дороги М. Бетель і О. Алексевич сплелися водно, як також дещо пізніше сплелися вони у назві школи. Учнів ставало щораз більше, зголошувалися до праці нові вчителі. Треба було оформитися, дати назву новій школі. Вміжчасі О. Алексевич стала вже не лише вчителькою, але і співдиректором цієї школи, яку названо злукою двох імен її основниць, і так повстала назва „Сусідська мистецька школа Моліольги".

В 1971 році з допомогою приватних фондів і фундації Вендта та завдяки підприємливості п-і Олі закуплено, а відтак відновлено будинок при вул. 138 Льокуст, що став власністю школи Моліольги. Будинок триповерховий, вигідний, з просторими світлими кімнатами. Раніше у школі навчалися переважно діти, але після розв'язання проблеми місця курси стали доступними для молоді і старших. Поширено програму навчання. Крім рисунків і малювання, відкрито ще курси кераміки, різьби, скульптури, а цього року додано новий департамент

Оля Алексевич-Лавні

— фотографії з вививанням в усі устаткування і лябораторії. Пересічне число студентів у минулому році було 350 і 9 учителів. Лекції відбуваються шість днів у тижні, студенти поділені на групи з призначеними днями і годинами праці.

Школа Моліольги чи не єдина в околиці західнього Ню Йорку, в якій студенти навчаються безкоштовно. Це, властиво, було провідною ідеєю основниць школи. Вони уважають, що мистецтво є дуже важливим чинником в людському житті, і тому ніхто не повинен бути позбавленим можливости розвивати свій талант.

Започаткування лекцій для молоді і старших було великим кроком вперед. Не маючи відповідних програм в системі загального шкільництва, ці особи не мали б нагоди розвивати свої таланти, якщо б не знайшли можливостей для цього у школі Моліольги.

Бувають і такі випадки, що діти, з якими вчителі в публічних школах мають великі проблеми, чи то з дисциплінарних чи інших причин, опинившись у школі Моліольги стають зовсім іншими. Вони радо працюють, співпрацюють з іншими дітьми, і батьки та вчителі не можуть надивуватися змінам, які зайшли з їхніми дітьми. Можливо, що причиною зміни у їхній поведінці є те, що їм може вперше в житті дано можливість робити те, що їм найбільше подобається і мабуть тому, що їх шанують тут як особи, які мають свої власні думки, погляди чи ідеї.

На стінах школи розвішені праці учнів. Між ними малюнки умово нерозвиненої 18-ти річної Бригіти. Вона почала відвідувати школу Моліольги маючи вісім років життя. Вона нездібна мовно порозумітися з людьми, але її малюнки, виконані пастелевими фарбами, є високої якости. В неї чудовий смак у підборі барв, цікаві композиції і справжній малярський хист. Вона є гордістю школи.

Навчання у школі відбувається за принципом самостійного думання. Студентів заохочується вживати свої власні ідеї, індивідуальний спосіб думання і спостерігання, бо в кожної людини він відмінний. Вчителі допомагають студентам у підборі кольорів, у викінченні композиції, щоб вони творили якусь цілість, завершену форму; обговорюють тему, над якою працює даний студент, і спосіб, як найкраще перенести на папір чи полотно їхню ідею чи задум. Крім цього, завданням вчителів є навчити студентів дивитися критичним оком на їх власні праці. Студенти вчаться самокритики і також оцінювати праці інших. Вони вчаться шанувати як свої власні,так і думки, погляди чи ідеї інших людей. Школа також допомагає своїм студентам, які приготовляються до вступних іспитів до вищої мистецької школи, підбираючи для їхнього „портфоліо" найкращі зразки їхніх праць і також дає свої рекомендації. Методи і навчальна програма Моліольги вийшли вже поза межі, школи і знайшли своє примінення в інших інституціях. Курси малярства під наглядом Моліольги відбуваються у мистецькій галереї Албрайт-Нокс, загальновідомій в цілій Америці й далеко поза її границями, і в школі Монтесорі, з якою від двох років пов'язані п-і Молі і Ольга. До цього часу в програму навчання у школі Монтесорі не було включено лекцій малярства. Моліольга були тими, що ці лекції започаткували. Вони також декілька разів давали показові лекції малювання новим учителям школи Монтесорі.

Минулого року школа Моліольги заангажувала мисткиню Валерію Крей, яка була студенткою у цій школі 20 років тому. Вона — скульптор і мистець у виробі і розмальовуванні кераміки. Її праці є виставлені в приміщенні студії школи. Інший новий член вчительського складу — Джекі Гамберг, градуант баффалівського стейтового коледжу. Вона твердить, що без підстав, вишколу і знання, яке вона набула у школі Моліольги, вона ніколи не осягнула б ступеня магістра.

Ведення школи пов'язане з великими коштами. Останніми роками школа дістає фонди з Ради стейту Ню Йорк, цілого ряду інших інституцій. Девізою школи протягом 25-ти років існування є допомагати талантам розвиватися. Суспільство не повинно дозволити, щоб, маючи скарби, закопувати їх в землю. 25-ть років — це великий шмат часу взагалі, а ще більший в житті молодої людини, якою є О. Алексевич-Лавні. Вона його не змарнувала. Працюючи, організуючи, посвячуючи свій час, знання і нерідко свої гроші, вона осягнула дуже багато. Стала вона співосновницею вийняткової за своєю програмою мистецької школи в Баффало. На цьому не закінчується поле її діяльности. Вона відома, в першу чергу, в українській громаді, і то не лише з професійної роботи. Вона бере активну участь в житті нашої громади. Будучи студенткою, вона належала до української студентської громади, а тепер, хоч як вона навантажена домашньою і професійною працею, знаходить час співати у церковному хорі, акомпаньювати хорові „Бурлаки" та ще й час від часу квартетові „Галичанки", належить до 97-го відділу СУА, а цього року є його головою. Крім цього, в минулому вона брала участь в Батьківському комітеті суботньої школи українознавства. Вона теж знаходить час малювати, писати прекрасні писанки, дуже часто демонструючи своє вміння на різних імпрезах, як етнічні фестивалі і т.п. Займається керамікою.

Оля Алексевич-Лавні також виставляла свої картини. Їх можна було оглядати на ідивідуальній виставці в Торонто, в мистецькій галереї Колянківських в Ніягара Фолс, Онтаріо, де і досі зберігається одна з її картин в збірній виставці мистецтва артистів західнього Ню Йорку. На виставці українських жінок-малярок в Баффало і Сиракюзах, влаштованій СУА виставляла свої писанки і малюнки у церкві Бінґгамтону, Н.Й.

Багатий, виповнений вщерть життєвий шлях п-і Олі. У своїй праці вона знаходить повну підтримку свого чоловіка, архітекта Теодора Лавні. Він допомагає своїй дружині порадою, вирозумінням і співпрацею у несенні домашніх обов'язків. Він з гордістю дивиться на осяги своєї дружини і старається допомагати їй у вихованні двох дітей в українській культурі, хоч сам він не українець. Діти Олександер і Аня розмовляють українською мовою, вчаться в суботній школі, належать до Пласту.

З нагоди 25-річного існування школи Моліольги та за її незвичайні успіхи в навчанні школа одержала високі відзначення стейту. Роздачі нагород відбулися 1-го травня ц.р. в Метрополітальному музеї мистецтва в Ню Йорку. Кожний з нагороджених одержав скульптуру-птаха, виконану у бронзі відомою скульпторкою Морісоль Ескобар. Нагороду вручив губернатор стейту Маріо Квомо, виголосивши промову. Присутніми на цій церемонії були, крім представників мистецького світу, люди з літературних кіл, преси, радіо і телевізії.

Українська громада в Баффало гордиться осягами О. Алексевич-Лавні, тим більше, що вона все і всюди підкреслює своє українське походження. Бажаємо її дальших успіхів у її особистому і мистецькому житті.

Приятелі

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Упадок дружини копаного м'яча „Космос"

У місяці червні ц.р. остаточно закінчив своє існування відомий в ЗСА в останніх кількох роках клюб копаного м'яча „Космос" Ню Йорк. Побудований, як і всі інші професійні клюби Північно-Американської Футбольної Ліги на „глиняних фундаментах", „Космос", не зважаючи на розпачливі заходи його останнього проводу на чолі з Джорджіо Кіналією, завалився, залишивши по собі сумні спогади тих людей, що мали нещастя бути в його рядах в останніх тижнях штучного животіння. Про упадок цього клюбу і цілу професійну лігу багато писала американська преса. З голосів преси, як і провідних діячів футбольної федерації ЗСА виходить, що упадок закономірний. Майже всі одногідні в тому, що як ці американські професійні клюби, включно з „Космосом", так і Північно-Американська Ліга були побудовані на злих основах, ми назвали їх „глиняними", на яких вони не могли втриматися на довший час.

Вже сама їх будова в зародку на взорах популярних бейзболу і американського футболу, засуджувала цей „новий" професійний спорт на загибель. В першу чергу, проводи цих професійних клюбів, як і згадані ліги, зробили великий промах, коли вони в організації від самого початку пішли понад голови існуючих півпрофесійних і відносно добре зорганізованих аматорських ліг в ЗСА. В рядах цих ліг є багато досвідчених в цьому спорті діячів і майже не вичерпний резервуар футболістів, які могли бути включені до системи нової ліги. Таким чином нові професійні клюби були б наблизилися до стану, який традиційно існує в європейському і південноамериканському копаному м'ячі,де кожний професійний клюб розпоряджає десятками резервових і юнацьких дружин.

З мільйонових витрат на коштовних імпортованих футбольних „калік" і „олдбоїв" з різних країн світу, частину треба було інвестувати в першорядних тренерів, що за роки існування тієї ліги при вищезгаданій системі були б виховали повноцінні кадри власних, значно дешевших змагунів Треба відмітити, що тепер в ЗСА є десятки тисяч обдарованих талантом до цього спорту юнаків, в тому й українського походження, з яких при пильній над ними праці можна вишколити клясових футболістів.

На жаль,наївні та необізнані з дійсністю власники та їх „дорадники" пішли мильним шляхом і остаточно розгубилися, стративши при цьому великі суми грошей та, що гірше,завдали ростові копаного м'яча в ЗСА великої шкоди.

Іншими, дещо меншими причинами упадку професійних дружин копаного м'яча були: конкуренція бейзболу, ігнорування американською мідією цього спорту, постійні конфлікти з ФІФА на тлі дивовижних правил і точкування, що їх завела Північно-Американська Ліга. Усе це разом спричинилося до упадку професійного копаного м'яча в ЗСА,що, очевидно, принесло нові розчарування у багатьох любителів цього найпопулярнішого спорту на світі.

Та „нема зла, щоб не вийшло на добре", говориться в українській приказці. Можливо з цього чергового фіяско професійного копаного м'яча в ЗСА відповідальні за цей спорт люди витягнуть правильні висновки.

А тим часом копаний м'яч в ЗСА продовжує своє існування і навіть проспеpує на рівнях півпрофесійному,аматорському і юнацькому. Саме в них немалий вклад дають теж українські спортові товариства, які мають активні ланки копаного м'яча.

КИЇВСЬКЕ „ДИНАМО" ЗДОБУЛО ЧАШУ СССР

Київ „Динамо" - Донецьк „Шахтар" 2:1

Усьоме в своїй історії київські футболісти здобули чашу СССР, вчетверте під проводом тренера Валерія Лобановського. Не зважаючи на те, що до фіналу дійшли два українські клюби,фінальні змагання за цю чашу традиційно відбулися в неділю, 23-го червня ц.р, на центральному стадіоні в Москві при участі 53,200 глядачів (тисячі українців, що проживають в Москві і околицях,а багато теж прибули поїздами і автобусами з України) перемогли київляни вислідом 2:1. Переможні голі для київлян здобули Дем'яненко і Блохін. Почесного голя для донечан стрілив Морозов.

Ось як про перемогу своїх змагунів висловився тренер київського клюбу Валерій Лобановський:„ Наше прагнення заволодіти чашею СССР підгрівалося дуже важливою обставиною. Вона полягала в тому, що молодим змагунам дружини, які поступово виходять на рівень кваліфікованої гри, вкрай потрібна атмосфера престижевих европейських турнірів. Тоді процес удосконалення майстерности окремих футболістів і дружини в цілому набуде потужного прискорення. Згадаймо, що через невдачі й успіхи в офіційних турнірах прямували до класових результатів 1975 і 1981 років динамівці Києва і Тбілісі. Тому нині до радости володіння чашею СССРу нас ще додається задоволення від виконання одного з найвідповідальніших завдань сезону „прорубання вікна в Европу" для оновленого складу дружини. Чим відрізняється для мене цей матч від чашових фіналів 1974, 1978 і 1982 років ? Мушу сказати, що нині було так само важко перемагати на тренерській лаві, як і тоді... З досвіду знаю, що в таному матчі одні змагуни здатні продемонструвати гру, які ніхто ніколи не бачив у їхньому виконанні, а інші навпаки : раптом позбутися всього вміння. Дуже важливо перед фіналом знайти ключик до психологічного стану кожного члена дружини.

На мій погляд, це був один з найвидовищніших чашових фіналів, у якому мені довелося брати участь як тренерові. Я завжди поважав „Шахтар", а остання гра лише додала шани до цієї ні з ким не зрівнянної дружини".

А ось кілька слів з коментаря тренера донечан Віктора Носова: „Нам, тренерам і змагунам „Шахтаря", нинішнє київське „Динамо" подобається організацією гри й тактичною дисципліною... Кияни перемогли цілком закономірно. Від щирого серця поздоровляю друзів-динамівців з великим успіхом і, користуючись нагодою, висловлюю своє глибоке професійне задоволення тим, що київське „Динамо" знову повертається на провідні позиції в нашому футболі...".

Цю чашу київське „Динамо" виграло вперше в 1954 році (до того часу її вигравали, почавши від 1936 року тільки московські клюби).В 1961і1962 роках її виграли донечани, у 1964і 1966 роках — знову київляни, в 1969 році львівські „Карпати", в 1974 і 1978 роках —київляни, в 1980 донецький „Шахтар" і, врешті, в 1982і1985 роках — київляни. Склад дорічного власника чаші: Михайлів, Бєзсонів, Балтача, Кузнецов, Дем'яненко, Рац, Яковенко, Баль, Заварів, Євтушенко, Бєланов, Яремчук, Блохін, Євсеєв.

/от/

З життя громад Міннеаполісу і Ст.Полу

У залі Українсько-американського Центру в Міннеаполісі, Мінн. відбулася урочиста Академія, присвячена 35-літтю геройської смерти головного командира УПА ген. Тараса Чупринки - Романа Шухевича. Це було 23-го червня ц.р. о годині 5-ій пополудні. Доповідачем був редактор Ярослав Гайвас. Він дав дві доповіді, а то в суботу ввечері, і в неділю,23-го червня, на тему „Командир УПА Роман Шухевич - Т.Чупринка на тлі його доби".Тим хто цікавиться громадським життям української громади, ред. Я.Гайвас є відомий. В своїй доповіді, він дав ясний образ нашої ситуації тепер і в минулому, а головно, коли УВО перейшло на ОУН Доповідач підкреслив ролю Шухевича, як незламного борця, який всією душею відчував ту велику ідею, і вмів передати її іншим.

В неділю врані, в церкві св. Константина відбулася Панахида за упокій душі борця за волю України, провідного члена ОУН, ген. Романа Шухевича.Панахиду відслужив о. митрат Кнап.

На Академію прибуло поважне число громадян обох міст, а навіть з Канади Своїм рефератом Я. Гайвас порушив цілий ряд справ, викликав грімкі оплески присутніх. З змістовним вступним словом виступив інж. Анатоль Гаєвий.

В мистецькій частині висту пили сестри Кавецькі, які заграли на бандурі кілька творів, панімatка Г. Левицька що деклямувала, хор ОЧСУ—СУМА проспівав кілька пісень. Диригував хором інж. Е. Карп'як, а акомпаньювала Олена Карп'як і Калина Крамарчук.

Ця Академія присвячена пам'яті великої людини, закінчилася співом українського національного гимну.

Василь Пакуляк

Святкова зустріч з матуристами школи українознавства в Дітройті

У суботу, 1-го червня ц.р., в залі Українського Культурного Центру зайняли місця за круглими столами батьки із своїми рідними, рідношкільне членство та учні найвищої кляси школи українознавства товариства „Рідна Школа",що склали цього року іспити зрілости. Їхні прізвища: Павло Кларк, Іриней (Ірко) Козак, Христина Кордуба, Степан Манько, Ярема Михалович та Марко Темник.

Цьогорічна зустріч з матуристами відбулася якраз тоді, коли нашій школі сповнилося 35 років безперервного існування.

Голова товариства Ігор Іваницький привітав душпастирів обох українських віровизнань, цьогорічних матуристів та їх родини, і запросив отця Ігумена Б. Панчука, ЧСВВ, пароха церкви Непорочного Зачаття ПДМ провести молитву.

Програмою зустрічі проводив член Управи Товариства Богдан Кордуба. Привітавши випускників від учительського збору, мгр Христина Юзич побажала їм багато успіхів в університетських студіях та водночас висловила побажання, щоб вони поглиблювали своє знання про Україну та брали активну участь в українських студентських організаціях.

Прощаючи від учнів 10-ої кляси, Христина Качан висловила думку, що свідоцтва зрілости свідчать про одержання основного знання про Україну, вони водночас зобов'язують зберігати глибоку любов до нашої батьківщини. Ставши студентами високих американських шкіл, матуристи не сміють забути про батьківщину наших предків. „Український народ, - сказала вона, - потребує всіх нас і вас, дорогі матуристи !".

Низку промов закінчив у веселому тоні Ірко Козак, представник матуристів. Він, між іншим, сказав, що коли теперішні матуристи були у молодших клясах, то вони не цікавилися матурою. „І так, почавши з абетки, ми дійшли аж до„Шестидесятників". Він подякував батькам і вчителям,бо вони додавали охоти до науки. Він побажав такого самого успіху молодшим товаришам.

Матуристка Христина Кордуба передала квіти учительці Ромі Тобіянській,яка заступала неприсутню управительку школи.

Перед вечерею молитву провів отець Олександер Биковець, парох українськоі православної церкви св. Андрія у Дітройті.

Цього року усі наші матуристи одержали цінні подарунки. Редактор Петро Рогатинський, власник виликового бюра пачок на заході Дітройту, подарував кожному випускникові 14-томове видання творів Тараса Шевченка за редакцією Богдана Кравцева (Видавництво Миколи Денисюка, Чикаго 1963). Головний радний мгр Роман Татарський нагородив усіх стипендіями Окружного К-ту Українського Народного Союзу. Ці стипендії роздала учителька Ірина Тарнавська. За цінні подарунки Управа Товариства „Рідна Школа" складає найщирішу подяку.

Осип Сливинський